
80-130 MW vindorkuver í landi Hróðnýjarstaða, Dalabyggð

Ákvörðun um matsáætlun

1 INNGANGUR

Þann 8. apríl 2019 barst Skipulagsstofnun tillaga Storm Orku að matsáætlun vegna fyrirhugaðs 80-130 MW vindorkuvers í landi Hróðnýjarstaða í Dalabyggð samkvæmt 8. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum, sbr. lið 3.02 í 1. viðauka laganna.

Skipulagsstofnun leitaði umsagna Dalabyggðar, Fiskistofu, Heilbrigðiseftirlits Vesturlands, Landsnets, Minjastofnunar Íslands, Náttúrufræðistofnunar Íslands, Orkustofnunar, Samgöngustofu, Umhverfisstofnunar, Veðurstofu Íslands og Vegagerðarinnar.

2 GÖGN LÖGÐ FRAM

Tillaga framkvæmdaraðila að matsáætlun: Storm I. 80-130 MW vindorkugarður Hróðnýjarstöðum Dalasýslu. Mat á umhverfisáhrifum. Tillaga að matsáætlun. Storm Orka ehf., apríl 2019.

Umsagnir um tillögu að matsáætlun bárust frá:

- Dalabyggð dags. 10. maí 2019.
- Fiskistofu dags. 23. maí 2019.
- Heilbrigðiseftirliti Vesturlands dags. 20. maí 2019.
- Landsneti dags. 12. apríl 2019.
- Minjastofnun Íslands dags. 30. apríl 2019.
- Náttúrufræðistofnun Íslands dags. 9. maí og 31. júlí 2019.
- Orkustofnun dags. 23. maí 2019.
- Samgöngustofu dags. 17. maí 2019.
- Umhverfisstofnun dags. 29. apríl 2019.
- Veðurstofu Íslands dags. 3. maí 2019.
- Vegagerðinni dags. 16. apríl 2019.

Athugasemdir við tillögu að matsáætlun bárust frá:

- Arnóri Björnssyni o.fl. dags. 1. maí 2019.

Frekari upplýsingar bárust frá framkvæmdaraðila dags. 31. maí og 26. ágúst 2019.

Eftir að umsagnir Náttúrufræðistofnunar Íslands og viðbrögð framkvæmdaraðila við þeim lágu fyrir hefur Skipulagsstofnun átt frekara samráð við Náttúrufræðistofnun Íslands um kröfur til mats á áhrifum framkvæmda á fuglalíf.

3 FRAMKVÆMD OG UMHVERFISÁHRIF

Í framlagðri tillögu Storm Orku að matsáætlun eru kynnt áform fyrirtækisins um byggingu og rekstur vindorkuvers í landi Hróðnýjarstaða í Dalabyggð og gerð grein fyrir hvernig fyrirtækið hyggst standa að mati á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar.

Fram kemur í tillögu Storm Orku að áætluð stærð vindorkuversins sé 80-130 MW á 419 ha svæði. Áætlanir miði við vindmyllur sem geti orðið um 180 m að heildarhæð. Í fyrsta áfanga uppbyggingar er gert ráð fyrir 18-24 vindmyllum. Sett er fram möguleg útfærsla fyrsta áfanga í framlögðum gögnum Storm Orku sem miðar við 24 vindmyllur sem verði 3,465 MW hver, samtals með uppsett afl 83,16 MW.

Að neðan er gerð grein fyrir atriðum sem fjalla þarf um í frummatsskýrslu umfram það sem tilgreint er í tillögu Storm Orku eða leiðir beint af kröfum í 20. gr. reglugerðar nr. 660/2015.

3.1 Flutningur aðfanga

Í kafla 3.2 í tillögu Storm Orku er greint frá hvernig fyrirhugað er að fjalla um flutningsleiðir búnaðar á framkvæmdastað í frummatsskýrslu.

Til viðbótar því sem þar er tilgreint þarf í frummatsskýrslu að gera grein fyrir hvaða kröfur eru gerðar til löndunarstaðar, vega og brúa vegna löndunar og flutnings á búnaði, svo sem varðandi burðarþol, breidd og beygjur.

3.2 Niðurrif og frágangur

Í tillögu Storm Orku kemur fram að áætlaður starfstími vindorkuversins sé 20 ár. Förgun vindmylla og undirstaða verði hluti af þjónustusamningi Storm Orku við Siemens Gamesa sem muni sjá verkefninu fyrir vindmyllum. Vindmylluframléiðendur endurvinni gamlar myllur og sár í gróðurþekju þurfi að græða. Gerð verði grein fyrir þessum frágangi í frummatsskýrslu.

Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir hvað gert er ráð fyrir að leyfi til vindorkuversins verði veitt til langs tíma sem og hvernig staðið verður að frágangi svæðisins að starfstíma loknum.

3.3 Efnistaka

Í kafla 3.3 í tillögu Storm Orku er greint frá hvernig fyrirhugað er að fjalla um og meta umhverfisáhrif efnistöku í vegi, mastraplön, undirstöður mastra og stagfestur.

Auk þess sem þar er tilgreint þarf í frummatsskýrslu að gera grein fyrir efnisþörf, bæði magni og gerð efnis, hvort efni verði tekið á opnum efnistökusvæðum eða hvort fyrirhugað er að opna ný og hversu mikið efni er ráðgert að taka á hverjum stað. Þá þarf að gera grein fyrir hvers konar jarðmyndanir eru á efnistökusvæðum.

3.4 Raforkuflutningur

Í kafla 3.5 í tillögu Storm Orku kemur fram að fyrirhugað er að byggja nýtt tengivirki þar sem spennan verði hækkuð í flutningsspennu áður en hún berst inn á Glerárskógalínu 1. Ekki sé fyrirséð að uppfæra þurfi Glerárskógalínu 1 vegna þessara framkvæmdaáforma.

Í umsögn Landsnets er vakin athygli á fleiri orkuvinnslukostum sem eru til skoðunar á Vestfjarðakjálkanum, bæði í vind- og vatnsafl. Megnið af þeirri orku muni þurfa að flytja út af Vestfjörðum. Ljóst sé að verði af þeim framkvæmdum (eða a.m.k. hluta þeirra) þurfi að styrkja meginflutningskerfið milli Hrútatungu og Mjólkár. Ennfremur sé núverandi byggðalína milli Brennimeis og Kröflu ekki í stakk búin til að taka við nema litlum hluta af slíkri vinnsluaukningu. Landsnet telur mikilvægt að skoða heildarmyndina varðandi flutningskerfið, þar sem flutningsgeta

Þess sé takmörkuð. Þá gerir Landsnet athugasemd við umfjöllun um áformað tengivirki í tillögu framkvæmdaraðila.

Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir og leggja mat á þá möguleika sem til greina koma á tengingu vindorkuversins við flutningskerfi raforku, að teknu tilliti til umsagnar Landsnets og áforma um önnur orkuver sem tengjast þurfa meginflutningskerfinu milli Hrútatungu og Mjólkár. Hafa þarf samráð við Landsnet við mat á þeim valkostum.

3.5 Náttúruvá

Í tillögu Storm Orku segir að land Hróðnýjarstaða sé ekki talið útsett fyrir náttúruvá, nema ef vera skyldi hættu á fárviðrum.

Í umsögn Veðurstofu Íslands um tillögu Storm Orku er gerð athugasemd við meðferð veðurgagna. Einnig telur Veðurstofan að fjalla ætti í frummatsskýrslu um hvernig tryggt verður að vindmyllurnar standi af sér aftakaveður.

Skipulagsstofnun tekur undir ábendingar Veðurstofunnar. Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir þoli vindmylla gagnvart aftakaveðri.

3.6 Flugöryggi

Í september 2019 tók gildi ákvörðun Samgöngustofu nr. 1/2019 um lýsingu og merkingu hindrana utan áhrifasvæða flugvalla í því skyni að draga úr hættu á flugslysum og óhöppum tengdum flugi. Í ákvörðuninni er gerð krafa um litamerkingu hindrana sem eru 60 m og hærri og lýsingu hindrana sem eru 100 m og hærri. Sérstök ákvæði eru um vindmyllur í ákvörðuninni. Samgöngustofa getur gert ríkari kröfur og heimilað frávik frá þeim kröfum sem fram koma í ákvörðuninni.

Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir þeim reglum sem gilda um litamerkingar og hindranalýsingu og hvernig áformað er að uppfylla þau skilyrði í vindorkuverinu í landi Hróðnýjarstaða. Sjá að öðru leyti kafla um landslag og ásýnd lands að neðan.

3.7 Valkostir

Í tillögu Storm Orku kemur fram að aðstandendur fyrirtækisins hafi fest kaup á landi Hróðnýjarstaða með það fyrir augum að kanna möguleika á nýtingu vindafis til raforkuframleiðslu.

Samkvæmt tillögu Storm Orku er rannsakað stærra landsvæði innan landamerkjara Hróðnýjarstaða en verði á endanum notað undir vindorkugarðinn, til að geta hannað framkvæmdina með hliðsjón af niðurstöðum rannsókna þannig að hún hafi sem minnst umhverfisáhrif.

Skipulagsstofnun minnir á að við mat á umhverfisáhrifum skal gera grein fyrir raunhæfum valkostum sem framkvæmdaraðili hefur kannað og bera þá saman með tilliti til umhverfisáhrifa. Samanburður valkosta er mikilvægur liður í mati á umhverfisáhrifum til að draga eins og kostur er úr neikvæðum umhverfisáhrifum framkvæmdar. Skipulagsstofnun telur mikilvægt að umhverfismat vindorkuvers á Hróðnýjarstöðum verði nýtt til að bera saman umhverfisáhrif þeirra valkosta sem til greina koma. Slíkir valkostir geta falist í stærð/afla vindorkuvers, áfangaskiptri uppbyggingu, hæð vindmylla og tilhögun vindmylla auk núllkosta, þ.e. að ekki verði af uppbyggingu vindorkuvers í landi Hróðnýjarstaða.

3.8 Samlegðaráhrif

Auk þeirra áforma sem hér eru til umfjöllunar eru í umhverfismatsferli áform um allt að 130 MW vindorkuver í landi Garpsdals í Reykhólahreppi sem er í um 35 km fjarlægð frá framkvæmdasvæðinu á Hróðnýjarstöðum, áform um 85-115 MW vindorkuver í landi Sólheima í Dalabyggð sem er í nálægt 10 km fjarlægð frá Hróðnýjarstöðum og áform um 9,8-30 MW vindorkuver á Grjóthálsi í Borgarbyggð sem er í rúmlega 45 km fjarlægð frá Hróðnýjarstöðum.

Skipulagsstofnun minnir á að við mat á umhverfisáhrifum ber að leggja mat á samlegðaráhrif. Í tilfelli áforma um vindorkuver á Hróðnýjarstöðum varðar það sérstaklega mat á samlegðaráhrifum með framangreindum áformum um vindorkuver á landslag og ásýnd og á fugla, auk gagnvirkra áhrifa þeirra hvað varðar raforkuflutning. Einnig þarf að leggja mat á samlegðaráhrif vindorkuversins og framkvæmda vegna flutnings raforku frá því.¹

Nálgun og framsetning mats á samlegðaráhrifum á landslag og ásýnd lands og fugla í frummatsskýrslu skal fylgja bestu starfsvenjum (e. best practice). Sérstaklega er bent á leiðbeiningar Scottish Natural Heritage (SNH) í því sambandi.² Rökstyðja þarf og skýra sérstaklega í frummatsskýrslu ef brugðið er út af þeirri nálgun sem þar er mælt með. Skipulagsstofnun tekur afstöðu til þess hvort þau gögn eru fullnægjandi við yfirferð frummatsskýrslu sbr. 1. mgr. 10. gr. laga nr. 106/2000.

3.9 Landslag og ásýnd lands

Mat á áhrifum á landslag og ásýnd lands er einn þýðingarmesti þáttur umhverfismats vindorkuvera. Skipulagsstofnun leggur því sérstaka áherslu á að nálgun og framsetning mats á áhrifum á landslag og ásýnd í frummatsskýrslu fylgi bestu starfsvenjum (e. best practice). Sérstaklega er bent á leiðbeiningar Scottish Natural Heritage hvað varðar mat á áhrifum á ásýnd lands í því sambandi.³ Rökstyðja þarf og skýra sérstaklega í frummatsskýrslu ef brugðið er út af þeirri nálgun sem þar er mælt með. Skipulagsstofnun tekur afstöðu til þess hvort þau gögn eru fullnægjandi við yfirferð frummatsskýrslu sbr. 1. mgr. 10. gr. laga nr. 106/2000.

Í kafla 4.1.2 í tillögu Storm Orku er sett fram knöpp lýsing á því hvernig áformað er að standa að mati á áhrifum á landslag og ásýnd lands.

Lýsing á áformuðu mati á landslagsheildum er almenns eðlis í tillögu Storm Orku. Skipulagsstofnun gerir ekki athugasemdir við þá nálgun sem þar er lýst, þ.m.t. um mat á áhrifum á óbyggð víðerni. Stofnunin bendir á að væntanleg er skýrsla um flokkun landslagsgerða á Íslandi, sem unnin er sem hluti af viðauka við landsskipulagsstefnu, sem hafa ætti til hliðsjónar við matið.

Hvað varðar þá nálgun sem lýst er í tillögu Storm Orku um mat á áhrifum á ásýnd lands áréttar Skipulagsstofnun mikilvægi þess að fylgt sé bestu starfsvenjum og fylgt þeirri nálgun sem lýst er í leiðbeiningum SNH, nema sýnt sé fram á að aðrar aðferðir og nálgun séu jafngóðar eða betri.

Skipulagsstofnun bendir sérstaklega á að mat á áhrifum á ásýnd lands er stigskipt ferli. Á grundvelli sýnileikakorta (e. zone of theoretical visibility, ZTV) og fleiri gagna þarf að ákveða hvaða sjónarhorn eru viðeigandi fyrir gerð ásýndarmynda (photo montage, fyrir/eftir ljósmyndapara). Hafa þarf

¹ Sbr. www.ec.europa.eu/environment/eia/pdf/Note%20-%20Interpretation%20of%20Directive%2085-337-EEC.pdf

² Hér er vísað til varðandi áhrif á landslag og ásýnd lands: Guidance. Assessing the cumulative impact of onshore wind energy developments. March 2012. www.nature.scot/sites/default/files/2019-11/Guidance%20-%20Assessing%20the%20cumulative%20impact%20of%20onshore%20wind%20energy%20developments.pdf

Og varðandi áhrif á fugla: Assessing the cumulative impacts of onshore wind farms on birds. Guidance. August 2018. www.nature.scot/sites/default/files/2018-08/Guidance%20-%20Assessing%20the%20cumulative%20impacts%20of%20onshore%20wind%20farms%20on%20birds.pdf

³ Hér er vísað til: Visual Representation of Wind Farms. Guidance. Version 2.2. February 2017. www.nature.scot/sites/default/files/2019-09/Guidance%20-%20Visual%20representation%20of%20wind%20farms%20-%20Feb%202017.pdf. Átt er við aðferðafræðina í heild eins og hún er kynnt í leiðbeiningaritinu.

Einnig er vísað til fylgigagna með þeim leiðbeiningum sem nálgast má á þessari vefslóð: www.nature.scot/visual-representation-wind-farms-guidance

samráð við Skipulagsstofnun við ákvörðun um hvaða sjónarhorn verða fyrir valinu, áður en frummatsskýrslu er skilað inn samkvæmt 10. gr. laga nr. 106/2000.

3.10 Skuggaflökt

Leggja þarf mat á skuggaflökt frá vindmyllum og sýna á loftmynd eða korti hvar þess gætir, einkum með tilliti til áhrifa á íveruhús, ferðaleiðir og vegi og gera grein fyrir mótvægisáðgerðum eftir því sem við á.

3.11 Lýsing, myrkurgæði

Vegna þeirra krafna sem gerðar eru til lýsingar á vindmyllum, sbr. 3.6 að ofan er mikilvægt að mat á áhrifum á landslag og ásýnd lands feli í sér sérstaka athugun á áhrifum lýsingar á ásýnd og myrkurgæði og að gerð sé grein fyrir mótvægisáðgerðum eftir því sem við á.

3.12 Fuglar

Mat á áhrifum á fugla er einn þýðingarmesti þáttur umhverfismats vindorkuvera. Skipulagsstofnun leggur því sérstaka áherslu á að nálgun og framsetning mats á áhrifum á fugla í frummatsskýrslu fylgi bestu starfsvenjum (e. best practice).

Í kafla 4.1.6.1 í tillögu Storm Orku er gerð grein fyrir hvernig fyrirhugað er af hálfu framkvæmdaraðila að standa að rannsóknum á fuglum á svæðinu og mati á áhrifum vindorkuversins á fugla.

Í umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands um tillögu Storm Orku kemur fram að vindorkuverið sé á jaðri tveggja mikilvægra fuglasvæða þ.e. Laxárdalsheiðar og Breiðafjarðar. Náttúrufræðistofnun telur það gera ákveðnar kröfur um gögn og gæði fuglarannsókna. Áhrifum vindorkuvera á fugla megi skipta í þrennt: A) Beina röskun á búsvæðum og truflun meðan á framkvæmdum stendur, B) Árekstrarhættu sem taki til allrar fuglaumferðar árið um kring og C) Afleidd áhrif eftir að starfsemi hefst sem felist m.a. í því að fuglar forðist að nýta framkvæmdasvæðið eða jaðarsvæði umhverfis það.

Náttúrufræðistofnun bendir á að til að meta þéttleika og samsetningu varpfugla þurfi tiltekinn fjöldi athugana fyrir hverja tegund en óljóst sé í tillögu framkvæmdaraðila hvernig eigi að ná viðunandi fjöldi athugana.

Náttúrufræðistofnun vísar til tillögu framkvæmdaraðila um að til standi að leggja mat á árekstrarhættu með sjónmati. Náttúrufræðistofnun telur að á svona stóru svæði sé örðugt að meta með nokkru öryggi flug fugla með eins fáum athugunum og lagt er upp með í tillögu framkvæmdaraðila. Auk þess liggja ekki fyrir upplýsingar sem hægt sé að styðjast við eða nota til að túlka athuganirnar. Þetta komi niður á mati á árekstrarhættu og afleiddum áhrifum.

Þá segir í umsögn Náttúrufræðistofnunar að í tillögu framkvæmdaraðila að matsáætlun sé lauslega fjallað um viðkvæmar tegundir gagnvart vindmyllum þ.e. örn á þessu svæði. Stofnunin telur undarlegt í ljósi þess hvað lítið sé vitað um umferð fugla um svæðið að lagt sé upp með lágmarksátak í rannsóknum hvað þennan þátt snerti. Á Hróðnýjarstöðum megi gera ráð fyrir nokkuð miklu og fjölbreyttu fuglalífi um varptímann og ernir verpi í nánd beggja vegna heiðarinnar. Hér á landi sé ekki búið að greina þau svæði sem teljist viðkvæm og eða verðmæt með tilliti til áforma eða hagstæðra skilyrða fyrir vindorkugarða hvað fuglalíf snertir, líkt og t.d. var gert á sínum tíma í Skotlandi og hafi nýlega verið gert með tilliti til hafarna í Finnlandi. Náttúrufræðistofnun bendir jafnframt á að fyrirhugaðir séu fleiri vindorkugarðar á Vesturlandi. Það þurfi að vera hægt að meta samlegðaráhrif þessara framkvæmdaáforma þar sem svæðin séu í nánd við helsta búsvæði arnarins. Í tillögu framkvæmdaraðila að matsáætlun sé hvorki gert ráð fyrir að setja senditæki á erni né að radarmæla, sem gæti numið nánar umferð fugla. Fram kemur að það sé mat

Náttúrufræðistofnunar að þetta þurfi að skoða sérstaklega. Náttúrufræðistofnun telur að þær fuglarannsóknir sem lýst er í tillögu að matsáætlun séu ófullnægjandi til að meta með sæmilega öruggum hætti áhrif vindorkugarðs á fuglalíf á umræddu svæði.

Eins og að framan segir er mat á áhrifum á fugla einn þýðingarmesti þáttur umhverfismats vindorkuvera. Skipulagsstofnun leggur því sérstaka áherslu á að nálgun og framsetning mats á áhrifum á fugla í frummatsskýrslu fylgi bestu starfsvenjum (e. best practice).

Storm Orka hefur lýst yfir að fyrirtækið hyggist leggja mat á áhrif á fugla samkvæmt aðferðafræði sem Scottish Natural Heritage hefur útfært. Ekki hafa verið settar fram sérstakar leiðbeiningar um mat á áhrifum vindorkuvera á fugla hér á landi, en eins og Náttúrufræðistofnun Íslands hefur bent á í sínum umsögnum er ekki alfarið hægt að yfirfæra skoskar leiðbeiningar um þetta efni upp á aðstæður hér á landi. Þá þarf að mati Skipulagsstofnunar að hafa í huga að samkvæmt lögum nr. 64/1994 eru allir fuglar, þar með taldir farfuglar, friðaðir og ber ávallt að gæta fyllstu varkárni og nærgætni gagnvart villtum dýrum og búsvæðum þeirra og forðast óþarfa truflun samkvæmt lögnum. Þannig skal við skipulag og landnotkun tekið tillit til villtra dýra og búsvæða þeirra.

Sú uppbygging sem hér er fyrirhuguð er án fordæma hér á landi, en þekkt er erlendis að vindorkuver geta haft mikil áhrif á fuglalíf. Hér á því við að leggja varúðarsjónarmið til grundvallar.

Í ljósi þess að ekki liggja fyrir sérstakar reglur eða leiðbeiningar um það hvernig standa skal að mati á áhrifum vindorkuvera á fuglalíf hér á landi, telur Skipulagsstofnun eiga við að byggja á leiðbeiningum Scottish Natural Heritage.⁴ Að höfðu samráði við Náttúrufræðistofnun, telur Skipulagsstofnun að rannsóknir með VP aðferð þurfi að standa a.m.k. í tvö ár og spanna auk varptíma fartíma vor og haust (15. apríl til 31. maí og 1. ágúst til 15. september). Fuglarannsóknir þurfa að ná yfir allt framkvæmdasvæðið. Leggja þarf mat á töpuð búsvæði með þéttleikamælingum á mismunandi búsvæðum á tímabilinu 1. til 15. júní. Upplýsa þarf um það hvaða fuglar verða helst í árekstrarhættu við vindmyllur og hver eru líkleg afföll þeirra. Leggja þarf fram tillögur að mótvægisáðgerðum, eftir því sem við á.

Í ljósi umsagna Náttúrufræðistofnunar þarf auk framangreindra athugana á fuglalífi að beita radarmælingum (eða annarri tækni sem gefur sambærilegar upplýsingar og radarmælingar og með sambærilegum áreiðanleika) í eitt ár til að kortleggja flug fugla um og yfir fyrirhugað framkvæmdasvæði. Er það í samræmi við áherslur í leiðbeiningum SNH um mat á áhrifum á tegundir á verndarsvæðum. Radarmælingar gefa upplýsingar um umfang flugumferðar yfir viðkomandi svæði á tímaeiningu og flughæð, að nóttu og degi.

Bera þarf niðurstöður radarmælinga undir Skipulagsstofnun, sem mun í samráði við Náttúrufræðistofnun Íslands leggja mat á hvort þær kalli á frekari athuganir og mat á áhrifum á áflugshættu, áður en frummatsskýrslu er skilað inn samkvæmt 10. gr. laga nr. 106/2000.

3.13 Ferðapjónusta og útivist

Í gildi er svæðisskipulag Dalabyggðar, Reykhólahrepps og Strandabyggðar. Meðal helstu áherslna þess er efling ferðapjónustu. Í því skyni er meðal annars skilgreint tiltekið leiðakerfi ferðaleiða og sett fram stefna og áherslur tengt því.

⁴ Er þar vísað til: Recommended bird survey methods to inform impact assessment of onshore wind farms. March 2017. Version 2. www.nature.scot/sites/default/files/2018-06/Guidance%20Note%20-%20Recommended%20bird%20survey%20methods%20to%20inform%20impact%20assessment%20of%20onshore%20windfarms.pdf

Einnig annarrar útgáfu Scottish Natural Heritage um þetta efni, sem nálgast má á þessari vefslóð: www.nature.scot/professional-advice/planning-and-development/planning-and-development-advice/renewable-energy/onshore-wind-energy/wind-farm-impacts-birds

Í frummatsskýrslu þarf auk þess sem lýst er í tillögu Storm Orku að leggja mat á áhrif vindorkuversins á framangreinda stefnu og áherslur svæðisskipulagsins.

3.14 Samfélag

Í frummatsskýrslu þarf að greina frá áætluðum fjölda starfa/ársverka á uppbyggingar- og rekstrartíma vindorkuversins.

3.15 Menningarminjar

Í kafla 4.1.5 í tillögu Storm Orku að matsáætlun er fjallað um fornleifar.

Í umsögn Minjastofnunar Íslands er minnt á að skrá þarf fornleifar á öllum svæðum þar sem jarðrask er fyrirhugað.

Skipulagsstofnun tekur undir með Minjastofnun. Sýna þarf minjar á korti eða loftmynd af framkvæmdasvæðum og leggja mat á áhrif á einstakar minjar og minjaheildir og gera grein fyrir mótvægisáðgerðum eftir því sem við á.

3.16 Ískast

Í frummatsskýrslu þarf að greina frá áætlaðri hættu á ískasti frá vindmyllum og hvernig fyrirhugað er að bregðast við því.

3.17 Vöktun

Í frummatsskýrslu þarf að leggja fram áætlun um vöktun umhverfisáhrifa eftir að framkvæmdum er lokið og vindorkuverið er komið í rekstur, eftir því sem við á.

4 NIÐURSTAÐA

Í samræmi við 8. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum hefur Skipulagsstofnun farið yfir framlagða tillögu Storm Orku að matsáætlun ásamt þeim umsögnum og athugasemdum sem borist hafa stofnuninni og viðbrögðum framkvæmdaraðila við þeim. Skipulagsstofnun fellst á tillögu framkvæmdaraðila að matsáætlun með eftirfarandi athugasemdum.

1. Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir löndunarstað og aðflutningsleiðum vegna flutnings aðfanga að framkvæmdasvæði og hvaða kröfur eru gerðar til löndunarstaðar, vega og brúa vegna löndunar og flutnings á búnaði, svo sem varðandi burðarþol, breidd og beygjur.
2. Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir hvað gert er ráð fyrir að leyfi til vindorkuversins verði veitt til langs tíma sem og hvernig staðið verður að frágangi svæðisins að starfstíma loknum.
3. Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir efnisþörf, bæði magni og gerð efnis, hvort efni verði tekið á opnum efnistökusvæðum eða hvort fyrirhugað er að opna ný og hversu mikið efni er ráðgert að taka á hverjum stað. Þá þarf að gera grein fyrir hvers konar jarðmyndanir eru á efnistökusvæðum.
4. Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir og leggja mat á þá möguleika sem til greina koma á tengingu vindorkuversins við flutningskerfi raforku, að teknu tilliti til umsagnar Landsnets og áforma um önnur orkuver sem tengjast þurfa meginflutningskerfinu milli Hrutatungu og Mjólkár. Hafa þarf samráð við Landsnet við mat á þeim valkostum.
5. Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir þoli vindmylla gagnvart aftakaveðri.
6. Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir þeim reglum sem gilda um litamerkingar og hindranalýsingu og hvernig áformað er að uppfylla þau skilyrði í vindorkuverinu í landi Hróðnýjarstaða.
7. Umhverfismat vindorkuvers á Hróðnýjarstöðum verði nýtt til að bera saman umhverfisáhrif þeirra valkosta sem til greina koma. Slíkir valkostir geta falist í stærð/afli vindorkuvers,

áfangaskiptri uppbyggingu, hæð vindmylla og tilhögun vindmylla auk núllkosts, þ.e. að ekki verði af uppbyggingu vindorkuvers í landi Hróðnýjarstaða.

8. Leggja skal mat á samlegðaráhrif vindorkuvers á Hróðnýjarstöðum með öðrum áformum um vindorkuver á landslag og ásýnd og á fugla sem greint er frá hér að framan, auk gagnvirkra áhrifa þeirra hvað varðar raforkuflutning. Einnig þarf að leggja mat á samlegðaráhrif vindorkuversins og framkvæmda vegna flutnings raforku frá því.
9. Nálgun og framsetning mats á samlegðaráhrifum á landslag og ásýnd og fugla í frummatsskýrslu fylgi bestu starfsvenjum (e. best practice). Sérstaklega er bent á leiðbeiningar Scottish Natural Heritage í því sambandi. Rökstyðja þarf og skýra sérstaklega í frummatsskýrslu ef brugðið er út af þeirri nálgun sem þar er mælt með. Skipulagsstofnun tekur afstöðu til þess hvort þau gögn eru fullnægjandi við yfirferð frummatsskýrslu sbr. 1. mgr. 10. gr. laga nr. 106/2000.
10. Nálgun og framsetning mats á áhrifum á landslag og ásýnd í frummatsskýrslu fylgi bestu starfsvenjum (e. best practice). Sérstaklega er bent á leiðbeiningar Scottish Natural Heritage hvað varðar mat á áhrifum á ásýnd lands í því sambandi. Rökstyðja þarf og skýra sérstaklega í frummatsskýrslu ef brugðið er út af þeirri nálgun sem þar er mælt með. Skipulagsstofnun tekur afstöðu til þess hvort þau gögn eru fullnægjandi við yfirferð frummatsskýrslu sbr. 1. mgr. 10. gr. laga nr. 106/2000. Hafa þarf samráð við Skipulagsstofnun við ákvörðun um hvaða sjónarhorn verða valin til að lýsa ásýndarbreytingum, áður en frummatsskýrslu er skilað inn.
11. Í frummatsskýrslu þarf að greina frá niðurstöðum mats á skuggaflökti frá vindmyllum og sýna á loftmynd eða korti hvar þess gætir, einkum með tilliti til áhrifa á íveruhús, ferðaleiðir og vegi.
12. Við mat á áhrifum á landslag og ásýnd þarf að gera sérstaka athugun á áhrifum lýsingar á ásýnd og myrkurgæði.
13. Rannsóknir á fuglum með VP aðferð standi a.m.k. í tvö ár og spanni, auk varptíma, fartíma vor og haust (15. apríl til 31. maí og 1. ágúst til 15. september). Fuglarannsóknir nái yfir allt framkvæmdasvæðið. Leggja þarf mat á töpuð búsvæði með þéttleikamælingum á mismunandi búsvæðum á tímabilinu 1. til 15. júní. Upplýsa þarf um það hvaða fuglar verða helst í árekstrarhættu við vindmyllur og hver eru líkleg afföll þeirra. Leggja þarf fram tillögur að mótvægisáðgerðum, eftir því sem við á.
14. Beitt verði radarmælingum (eða sambærilegum aðferðum) í eitt ár til að afla upplýsinga um umfang umferðar og flughæð fugla við fyrirhugað framkvæmdasvæði. Bera þarf niðurstöður radarmælinga undir Skipulagsstofnun, sem mun í samráði við Náttúrufræðistofnun Íslands leggja mat á hvort þörf er á frekari athugunum og mati á áhrifum á áflugshættu, áður en frummatsskýrslu er skilað inn.
15. Í frummatsskýrslu þarf að leggja mat á áhrif vindorkuversins á áherslur svæðisskipulags Dalabyggðar, Reykhólahrepps og Strandabyggðar um eflingu ferðapjónustu.
16. Í frummatsskýrslu þarf að greina frá áætluðum fjölda starfa/ársverka á uppbyggingar- og rekstrartíma vindorkuversins.
17. Sýna þarf menningarminjar á korti eða loftmynd af framkvæmdasvæðum og leggja mat á áhrif á einstakar minjar og minjaheildir.
18. Í frummatsskýrslu þarf að greina frá áætlaðri hættu á ískasti frá vindmyllum.

Framkvæmdaraðili getur kært ákvörðunina til úrskurðarnefndar umhverfis- og auðlindamála, sbr. 14. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum.

Reykjavík, 28. júlí 2020

Jakob Gunnarsson